

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-master Letterkunde van de Rijksuniversiteit Groningen**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-master
onderwerp		Letterkunde (60 ECTS)
Besluit	Datum aanvraag	: 28 november 2013
accreditatie wo-master	Variante opleiding	: voltijd
Letterkunde van de	Afstudeerrichtingen	: Europese Letteren en Culturen; English Literature and Culture; Writing, Editing, and Mediating
Rijksuniversiteit Groningen	Locatie opleiding	: Groningen
(002199)	Datum goedkeuren	
ons kenmerk	panel	: 18 september 2012
NVAO/20142247/LL	Datum locatiebezoeken	: 6, 7 en 8 maart 2013
bijlagen	Datum visitatierapport	: 3 oktober 2013
3		

Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit onder voorwaarden van 7 augustus 2013

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel Taal- en Letterkunde 2013 over de masteropleidingen Taalwetenschappen, Letterkunde en Neerlandistiek van de Rijksuniversiteit Groningen. Het panel heeft de opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke

Pagina 2 van 10 referentiekader bestudeerd en geconcludeerd dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Binnen de masteropleiding Letterkunde worden drie programma's onderscheiden:

- Europese Letteren en culturen (met daarbinnen de taalspecifieke varianten);
- English Literature and Culture;
- Writing, Editing and Mediating (WEM, van start gegaan in 2012-2013).

De commissie ziet de meerwaarde van de gekozen oriëntaties van de verschillende programma's van de opleiding. De commissie vindt het begrijpelijk dat de faculteit de eerder aangeboden masteropleidingen heeft omgevormd tot de huidige masteropleiding. Zij is van mening dat de opleiding en de programma's studenten voldoende mogelijkheden biedt om een geschikte functie op de arbeidsmarkt of een promotietraject te vinden.

Het doel van de masteropleiding Letterkunde is het opleiden van experts met kennis van en vaardigheid in taal, en kennis van en inzicht in de cultuur en maatschappij van anderen. De opleiding stelt hierbij het gebruik van literaire teksten centraal. De commissie constateert dat de doelstelling van de opleiding aansluit bij de Dublin-descriptoren voor een academische masteropleiding. De commissie stelt eveneens vast dat zowel de algemene als de programmaspecifieke eindtermen van de opleiding helder en concreet omschreven zijn, en dat ze passend zijn voor het vakgebied van de Letterkunde. De commissie raadt de opleiding wel aan om de eindtermen voor alle drie de programma's van de opleiding eenduidig op te zetten. Nu zijn er overkoepelende eindtermen en daarnaast uitgewerkte eindtermen voor het programma Europese Letteren en Culturen en gezamenlijk uitgewerkte eindtermen voor de programma's English Literature and Culture en Writing, Editing and Mediating. De commissie is van mening dat dit niet past bij een opleiding met drie gelijkwaardige programma's.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De masteropleiding Letterkunde bestaat uit drie programma's. Het programma Europese Letteren en Culturen richt zich op een belangrijk deel van de talen en culturen van continentaal Europa (inclusief Latijns Amerika en Frans Canada). Het omvat de talen, Duits, Frans, Fries, Italiaans, Noors, Deens, Hongaars, Fins, Russisch, Spaans en Zweeds. De talen Deens, Fins, Hongaars en Noors zullen vanaf collegejaar 2013-2014 echter niet meer worden aangeboden. Hoewel de commissie begrip heeft voor de keuzes die gemaakt moesten worden, beschouwt zij dit als een verlies omdat het Europese profiel van de opleiding Letterkunde hierdoor smaller zal worden. Het programma English Literature and Culture richt zich op de Angelsaksische wereld, in het bijzonder Groot-Brittannië. Writing, Editing and Mediating richt zich op het produceren en redigeren van literaire teksten. De drie programma's van de masteropleiding zijn opgebouwd uit drie hoofdcomponenten: doeltaalgerelateerde modules, doeltaaloverstijgende modules (de interdisciplinaire onderzoeksmodule) en de afstudeerscriptie.

De visitatiecommissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving zo is ingericht dat studenten de beoogde eindtermen kunnen behalen. Op basis van informatie uit de kritische reflectie en uit de gesprekken tijdens het bezoek stelt de commissie vast dat het onderwijsprogramma een heldere opbouw heeft met voldoende samenhang binnen de programma's. Tussen de drie programma's ziet de commissie echter maar een minimale

Pagina 3 van 10 samenhang. De commissie vraagt zich af waarom er geen vaste gemeenschappelijke vakken zijn binnen deze masteropleiding. Er zijn voor de masterprogramma's Letterkunde en de masteropleiding Neerlandistiek wel gezamenlijke interdisciplinaire onderzoekscolleges. Deze onderzoekscolleges fungeren echter niet echt als een gemeenschappelijk vak in de opleiding Letterkunde, omdat studenten één en soms meerdere onderzoekscolleges uit een breed aanbod kiezen. Studenten ontmoeten elkaar in deze vakken, maar er is geen sprake van een kernvak dat ingaat op de raakvlakken tussen de drie programma's van de opleiding. De commissie meent dat de opleiding hierdoor kansen laat liggen.

Studenten kunnen voor de doeltaalgerelateerde modules en de interdisciplinaire onderzoeksmodule kiezen uit een ruim aanbod van vakken. De commissie stelt vast dat hierdoor voldoende ruimte is voor studenten om in de programma's keuzes te maken die passen bij hun interesse en beroepsperspectief. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid tot het volgen van een stage (10 ECTS). De commissie is te spreken over de stagemogelijkheden en de manier waarop deze zijn vormgegeven.

Studenten raken in interdisciplinaire onderzoeksmodule (10-20 ECTS) vertrouwd met de wetenschappelijke werkwijze en bouwen hun academische vaardigheden uit. Binnen de onderzoeksmodule worden studenten getraind in het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek door het uitvoeren van gerichte opdrachten. De commissie is van oordeel dat de studenten op die manier een goede onderzoekstraining krijgen en voldoende worden voorbereid op het schrijven van het eindwerkstuk, de masterscriptie. De gehanteerde werkvormen zijn voldoende gevarieerd en kleinschalig. De commissie adviseert de opleiding het belang van een buitenlands studieverblijf te blijven stimuleren omdat op dit moment de deelname achterblijft bij de verwachtingen.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de programma's van de masteropleiding Letterkunde worden uitgevoerd door een ervaren groep docenten die zowel in onderwijs als onderzoek actief is. De commissie adviseert de opleiding wel het behalen van de BKO kwalificaties van het personeel verder te stimuleren. Op dit moment hebben vijf stafleden de BKO behaald en zijn vijftientig leden bezig met het versnelde traject en een met het reguliere traject.

De studielast is goed gespreid en de studiebegeleiding is adequaat georganiseerd. De commissie ondersteunt het voornemen van de opleiding om het scriptieproces nadrukkelijker te begeleiden, door het invoeren van zogenaamde scriptieclasses, om zo studievertraging in te perken. De commissie kon op basis van de geleverde kwantitatieve gegevens geen oordeel geven over het rendement van de huidige opleiding. Het blijkt voor de opleiding moeilijk een betrouwbaar instroomoverzicht te geven, onder andere doordat de opleiding tot het collegejaar 2012-2013 een 'zachte knip' hanteerde.

De opleiding biedt de studenten goede faciliteiten. De studenten gaven aan dat de bibliotheekcollectie uitgebreid is en dat er veel tijdschriftabonnementen zijn. De databases zijn ook digitaal vanuit huis goed bereikbaar. Zowel in de Universiteitsbibliotheek (UB) als in de Letterenbibliotheek (LB) zijn voldoende studieplekken. Daarnaast begreep de commissie dat de collegezalen goed uitgerust zijn. De elektronische leeromgeving van de RUG, Nestor, wordt volgens de studenten goed ingezet ter ondersteuning van de vakken.

Pagina 4 van 10 De opleidingscommissies Engelse taal en cultuur en Europese talen en culturen dragen zorg voor de kwaliteitsbewaking van de opleiding. Er is dus sprake van verschillende opleidingscommissies binnen één opleiding, en deze opleidingscommissies zijn verantwoordelijk voor meerdere (delen van) opleidingen. Hierdoor lopen op dit moment de verantwoordelijkheden van de opleidingscommissies door elkaar. De commissie adviseert het faculteitsbestuur met klem op korte termijn één opleidingscommissie in te stellen voor iedere afzonderlijke opleiding. Naar het oordeel van de commissie is dat een voorwaarde om zorg te dragen voor de kwaliteitsbewaking van de opleiding als geheel en om de kansen van de programmaherziening ten volle te benutten. De commissie heeft wel kunnen vaststellen dat de leden van de verantwoordelijke opleidingscommissies goed op de hoogte zijn van hun taken en verantwoordelijkheden en deze adequaat uitvoeren. Cursussen worden ook mondeling geëvalueerd. De commissie adviseert de opleidingscommissies wel om de uitkomsten van deze mondelinge evaluaties ook vast te leggen.

Concluderend stelt de commissie vast dat het studieprogramma, de studiebegeleiding en de faciliteiten de studenten in staat stellen het beoogde eindniveau te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie heeft vastgesteld dat de toetsen van de opleiding Letterkunde aan de eisen voldoen. De regelingen rondom de toetsen en de spreiding over het studiejaar zijn aan de maat.

De opleiding hanteert een uitgewerkt toetsingsbeleid waarin zij de facultaire en RUG richtlijnen voor toetsing volgen. Dit houdt onder meer in dat de docenten bij het opstellen van een toets geacht worden deze vóór gebruik aan een collega voor te leggen. Er is een uitgewerkt plagiaatbeleid. Wel adviseert de commissie dat alle scripties standaard met behulp van Ephorus op plagiaat en fraude worden gecontroleerd.

De faculteit heeft examencommissies ingesteld die verantwoordelijk zijn voor de toetskwaliteit van meerdere opleidingen. De examencommissie Moderne Vreemde Talen (ook wel de examencommissie Europese Talen en Regiostudies genoemd) is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de toetsing bij de masteropleiding Letterkunde. Tijdens het bezoek bleek dat de examencommissies in hun huidige vorm pas recent gestart zijn met hun wettelijk bepaalde werkzaamheden waardoor er nog flinke stappen gezet moeten worden. De commissie beveelt de examencommissie van de opleiding Letterkunde met klem aan op korte termijn te zorgen voor een uniform beleid zodat de studenten van alle opleidingen op vergelijkbare wijze worden beoordeeld.

De visitatiecommissie heeft voor de masteropleiding Letterkunde tweeëntwintig masterscripties bestudeerd. Aangezien het programma Writing, Editing and Mediating (WEM) pas in het collegejaar 2012-2013 van start is gegaan, was het niet mogelijk om scripties uit dit programma te selecteren. De scripties laten zien dat het beoogde eindniveau van de opleiding door de studenten wordt gerealiseerd. De scripties voldoen alle aan de eisen die aan een wetenschappelijk werkstuk op masterniveau gesteld worden. De oordelen van de commissie kwamen over het algemeen overeen met die van de docenten van de opleidingen.

Op basis van de beoordeelde scripties concludeert de commissie dat de opleiding haar studenten adequaat opleidt tot het beoogde niveau van een academische masteropleiding. De studenten bleken allen in staat om een onderzoeksvraag te formuleren en te

Pagina 5 van 10 onderbouwen met gegevens uit de literatuur. Op grond daarvan konden ze een onderzoek uitvoeren en daarover op controleerbare wijze en volgens academische normen rapporteren.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder over het eenduidig neerzetten van de eindtermen van de drie afstudeerrichtingen; over de opleidingscommissie; en over de voorgenomen begeleiding van het scriptieproces.

Bestuurlijke afspraak

De rapporten van de opleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen in het domein van de Taal en Letterkunde maken voor het merendeel van de opleidingen melding van het nog niet volledig ter hand nemen door de examencommissie van de wettelijke taken ten aanzien van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. Gezien het belang van dit laatste voor de onderwijskwaliteit en het feit dat het hier een formele verplichting betreft die voortvloeit uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, heeft de NVAO met de instelling de volgende bestuurlijke afspraak gemaakt:

- de instelling ziet er op toe dat de examencommissies van alle opleidingen in het domein van de Taal en Letterkunde hun taken en verantwoordelijkheden ter hand nemen op een wijze die in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voorgeschreven. Zij zal uiterlijk 31 december 2014 aan de NVAO aangeven welke maatregelen zij daartoe heeft genomen;
- de instelling zal het functioneren van de examencommissie onderwerp maken van een gerichte audit en daarbij onafhankelijke deskundigen een oordeel vragen. Zij zal uiterlijk 31 december 2015 de uitkomst van deze audit aan de NVAO rapporteren.

De instelling heeft in een telefoongesprek van de rector magnificus met de voorzitter van de NVAO op 11 juni 2014 aangegeven akkoord te gaan met deze afspraak.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-master Letterkunde (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Europese Letteren en Culturen; English Literature and Culture; Writing, Editing, and Mediating. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is gelet op het bepaalde in artikel 5a.13e, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van kracht tot en met 29 juni 2015¹.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Plierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

---

¹ Nadat de instelling een onvoorwaardelijk positief besluit instellingstoets kwaliteitszorg heeft gekregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar in totaal 6 jaren.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Voltijd/deeltijd
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
 Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Rendement.

Duitse Taal en Cultuur (60 ECTS, CROHO 66805)

Cohort	2009	2010
Rendement	100%	75%

Engelse Taal en Cultuur (60 ECTS, CROHO 66806)

Cohort	2009	2010	2011
Rendement	79%	86%	57%

Engelse Taal en Cultuur (90 ECTS, CROHO 60673)

Cohort	2010	2011*
Rendement	75%	-

* percentage geslaagd na 1,5 jaar, geen gegevens beschikbaar voor berekening na 2 jaar

Romaanse Talen en Culturen (60 ECTS, CROHO 66074)

Cohort	2009	2010
Rendement	45%	100%

Romaanse Talen en Culturen (90 ECTS, CROHO 60678)

Cohort	2010	2011*
Rendement	33%	-

* percentage geslaagd na 1,5 jaar, geen gegevens beschikbaar voor berekening na 2 jaar

Scandinavische Talen en Culturen (60 ECTS, CROHO 66807)

Cohort	2009	2010
Rendement	100%	100%

Slavische Taal en Cultuur (60 ECTS, CROHO 66813)

Cohort	2009	2010
Rendement	-	50%

Slavische Taal en Cultuur (90 ECTS, CROHO 60680)

Cohort	2010	2011*
Rendement	50%	-

* percentage geslaagd na 1,5 jaar, geen gegevens beschikbaar voor berekening na 2 jaar

Tabel 2: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD	BKO
Percentage	5%	95%	45%

Tabel 3: Student-docentratio.

Duitse Taal en Cultuur

Ratio	20:1
--------------	------

Engelse Taal en Cultuur

Ratio	15:1
--------------	------

Ratio	4:1
-------	-----

Romaanse Talen en Culturen

Ratio	11:1
-------	------

Scandinavische Talen en Culturen

Ratio	17:1
-------	------

Slavische Taal en Cultuur

Ratio	15:1
-------	------

Tabel 4: Contacturen.

Europese Letteren en Culturen

Studiejaar	1
Contacturen	6

English Literature en Culture

Studiejaar	1
Contacturen	7

Writing, Editing and Mediating

Studiejaar	1
Contacturen	7

Eventuele toelichting

Bij Tabel 1,2 3: Tot 1 september 2010 waren er afzonderlijke taal en cultuuropleidingen van 60 ECTS; Gedurende de studiejaren 2010-2011 en 2011-2012 hebben deze opleidingen een lengte van 90 ECTS gehad. Met de onderbrenging van de programma's onder het brede masterlabel Letterkunde per 1 september 2012 is weer teruggekeerd naar een lengte van 60 ECTS.

De opleiding English Language and Culture heette tot 1 september 2013 Engelse taal en cultuur, CROHO 59806).

De Student-docentratio is als volgt berekend: inschrijvingen voor de betreffende MA opleiding gedeeld door de formatieve inzet van docenten. In deze berekening zijn studenten die een educatieve master of een research master volgen niet meegenomen, maar deze studenten volgen wel gedeeltelijk hetzelfde onderwijs. De feitelijke student-docentratio ligt dus hoger. Contacturen zijn een gemiddelde. In semester 1 zijn er 9 contacturen, in semester 2 zijn dat er 3 plus de individuele begeleiding voor de MA scriptie.

- Prof. dr. T. (Theo) D'haen (voorzitter), hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. dr. G. (Geert) Booij (lid), (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden;
- Dr. E.H. (Elisabeth) van der Linden (lid), universitair hoofddocent Frans en Roemeens aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. A. H. (Achim Hermann) Hölter (lid), hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen;
- Prof. dr. N. (Nadia) Lie (lid), hoogleraar Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven;
- M. (Mirte) Keulen BA (student-lid), masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

De commissie werd in haar oordeel over de masteropleidingen Taalwetenschappen en Letterkunde geadviseerd door referenten met een specifieke taalexpertise:

- Prof. dr. Henning Waerp, hoogleraar Scandinavische literatuurwetenschap aan de Universiteit van Tromsø (2003-heden);
- Prof. dr. Rainer Gröbel, (emeritus) hoogleraar Slavische literatuurwetenschap aan de Universiteit van Oldenburg (1986-2008);
- Prof. dr. Jarich Hoekstra, hoogleraar Friese filologie aan de Christian-Abrechts-Universität in Kiel (1999-heden);
- Prof. dr. Jyrki Kalliokoski, hoogleraar Finse talen en culturen aan de Helsingin Yliopisto (1999-heden).

Het panel werd ondersteund door dr. M.J.H. van der Weiden en C. Gorissen MA (gecertificeerd), secretarissen.